

АНАЛІЗ РОЛІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНОЮ СФЕРОЮ

асист. **Омельяненко В.А.**, асист. **Сотник В.О.**, студент гр. **ІН-21 Тихомірова М.Я.**

Інформація являє собою один з основних, вирішальних факторів, який визначає розвиток технологій і ресурсів у цілому. У зв'язку з цим дуже важливо розуміння та дослідження не лише взаємозв'язку розвитку індустрії інформації, інформаційних технологій з процесом інформатизації, але і визначення ступеня впливу інформатизації на сферу економіки і управління.

Управління економікою пов'язане з обміном інформацією між компонентами системи, а також системи з навколишнім середовищем. У процесі управління одержують відомості про стан системи в кожен момент часу, про досягнення (або не досягнення) заданої мети з тим, щоб впливати на систему і забезпечити виконання управлінських рішень.

Економічна інформація – це сукупність відомостей про соціально-економічні процеси, що служать для управління цими процесами у виробничій і невиробничій сферах. Також під економічною інформацією розуміється інформація, що характеризує виробничі відносини в суспільстві. До економічної інформації відносяться відомості, що циркулюють в економічній системі, про процеси виробництва, матеріальних ресурсах, процесах управління виробництвом, фінансові процеси, а також відомості економічного характеру, якими обмінюються різні системи управління.

Управління економічними об'єктами завжди пов'язане з перетворенням економічної інформації. З кібернетичних позицій будь-який процес управління зводиться до взаємодії керованого об'єкта (ім може бути верстат, цех, галузь) і системи управління цим об'єктом. Остання одержує інформацію про стан керованого об'єкта, співвідносить її з певними критеріями (планом виробництва, наприклад), на підставі чого виробляє керуючу інформацію. Очевидно, що керуючі впливи (пряма зв'язок) і поточний стан керованого об'єкта (зворотний зв'язок) – не що інше, як інформація.

Базовим принципом управління є принцип «погодженої економіки», відповідно до якого прийняття економічних рішень відбувається на основі постійного співробітництва між представниками держави та підприємств для забезпечення порівнянності економічної інформації на різних рівнях.

Для організації управління економічною системою характерні наступні закономірності.

1. Управління здійснюється шляхом збору, обробки та аналізу інформації – основних функцій будь-якої системи управління.

2. Управління реалізується з використанням принципу зворотного зв'язку: керуючий вплив формується на основі інформації про реакції об'єкта на попередні керуючі впливи.

3. Управління, розглянуте як сукупність цілеспрямованих дій, може бути реалізована лише тоді, коли система має у своєму розпорядженні мету управління та правилами прийняття рішень у тих або інших ситуаціях.

Одним з найбільш адекватних критеріїв в економіці є можливість комерціалізації інформації, економічно вигідного її використання. Так, інформація та знання, упредметнені в засобах праці, інших предметах виступають як об'єкт власності, у той час як, наприклад, знання, накопичені попередніми поколіннями, ставляться до благ суспільним, доступність яких є запорукою подальшого науково-технічного розвитку.

Також важливим є умови доступу до інформації. Наприклад, існують такі проблеми, що виникають в економіці, зокрема на фінансових ринках, через асиметрію

інформації: проблема несприятливого відбору (adverse selection); проблема ризику несумлінності (moral hazard); проблема дорогої верифікації стану (costly state verification).

У питаннях інвестування важливим фактором є поінформованість про технічні зміни в тій або іншій галузі. Для того щоб знати, куди інвестувати, потрібно, по-перше, знати, де будуть зміни, по-друге, визначити терміни, по-третє, розуміти, як це позначиться на ціноутворенні продукції.

У межах системи управління існують інформаційні процеси – прямі і зворотні. Прямий виражається потоком директивної інформації, яка сформована управлінським апаратом у відповідності з цілями управління та інформацією про економічну ситуацію, що склалася у зовнішньому середовищі, і спрямовується від органу управління до об'єкта управління. Зворотній процес потоку інформації є рухомий у зворотному напрямку потік облікової інформації, який формується об'єктом управління і містить відомості про виконання прийнятих.

Будь-яка ефективна інформаційна система повинна належним чином бути представлена як набір взаємозалежних компонентів управління інформацією. Це може гарантувати ефективне прийняття рішень та управління організацією. Розглянуті закономірності управління в складних економічних системах наочно ілюструють той факт, що для генерації (вироблення) у них ефективних керуючих впливів необхідно, з одного боку, створення відповідних алгоритмів управління, а з іншого боку – переробка значних обсягів різноманітної інформації.

1. Божко В.П. Информационные технологии в экономике и управлении / Божко В.П., Власов Д.В., Гаспарян М.С. – М. : Изд. центр ЕАОИ. 2008. – 120 с.

2. Поповський О.В. Інформаційні системи в економіці / О.В. Поповський. – Комсомольськ-Амури, 2002.

3. Прокоф'єв І.М. Інформаційні системи в економіці / І.М. Прокоф'єв. – М. : Фінанси і статистика, 2000.

4. Шуть О. Н. Информация как экономический ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cfin.ru/bandurin/article/sbrn02/08.shtml>

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 96-98.